

ابعاد بسیاری از نقش زنان در دفاع مقدس باقی مانده

شناسه خبر: ۱۴۰۷۶۱ جمعه ۲۴ فروردین ۱۴۰۳ - ۱۰:۲۰

نقش خستگی ناپذیر و تاثیرگذار زنان قهرمان تا بعد از جنگ مثل کتاب «لیلی منم» که پرستاری از یک جانباز ۷۰ درصد قطع نخاع بود و همراهی همسر برای دفاع از حرم مثل کتاب «عطر پیراهن تو» ادامه دارد، اما هنوز ابعاد بسیاری از نقش زنان در دفاع مقدس باقی مانده.

به گزارش خبرنگار فرهنگی تسنیم، مریم عرفانیان نام شناخته شده‌ای در بین بانوان نویسنده کشورمان است که هم خوب می‌نویسد و در قد و قامت یک منتقد هم به خوبی ظاهر می‌شود.

عرفانیان ادبیات و به ویژه ادبیات پایداری را به خوبی می‌شناسد و با این شناخت قلم می‌زند. سال گذشته سالی بود که ۴ کتاب خوب و قابل تامل از این نویسنده منتشر شد؛ شیشه‌های ترک خورده از سوره مهر، عطر پیراهن تو از خط مقدم،

لیلی منم از به نشر و پای درختان زیتون از نشر 27 بحث کتاب‌های این نویسنده در سال گذشته بودند. با این نویسنده درباره وضعیت فعلی ادبیات دفاع مقدس در کشورمان و چالش‌های پیش رو گپ و گفتی داشتیم که در ادامه می‌خوانید:

خانم عرفانیان! سال گذشته از شما 4 کتاب حائز اهمیت و قابل توجه در حوزه ادبیات مقاومت و دفاع مقدس منتشر شد. به احتمال زیاد این 4 کتاب ثمره تلاش سال‌های قبل بوده که با هم به ثمر نشسته‌اند. قبل از ورود به بحث درباره چگونگی انتخاب سوژه‌ها بگویید؟

انتخاب سوژه‌ها هر یک قصه خاص خودش را دارد. ولی چیزی که برای من حائز اهمیت هست این است که موضوع باید برایم خاص و مورد توجه باشد؛ طوری که اول از همه کنجکاوای خودم را برانگیزد و مطمئن شوم برای مخاطب کتابخوان و ریزبین نیز جالب توجه خواهد بود.

در تمام کتاب‌های شما مثل لیلی منم یا عطر پیراهن تو سراغ بانوانی رفته‌اید که راوی مقاومت و زندگی با مردانی قهرمان

هستند، این زنان را چگونه یافتید و نقش آنها در این دفاع و مقاومت چه قدر و چگونه بوده است؟

تمام که نه، ولی اکثر کتاب‌ها و داستان‌های من به نقش زنان در دفاع مقدس یا ادبیات پایداری مرتبط است، حال ممکن است این نقش در همان دوران دفاع باشد یا بعد از آن. حضور زنان قهرمان در کنار مردان از آنان قهرمان می‌پروراند. وقتی یک زن تمام مشقت زندگی را به جان بخرد تا همسرش به جبهه و یا دفاع از حریم حرم برود و به آرامش مرد زندگی‌اش فکر کند که خیالش از زندگی و بچه‌هایش جمع است، باعث می‌شود مرد هم در میدان نبرد آسوده باشد.

همانطور که می‌دانید اولین مسئولیتی که زنان در دفاع مقدس، به صورت خودجوش و همپای مردان بر عهده گرفتند، جنگیدن با دشمن بعثی بود و پس از آن پشتیبانی و تدارک. آن‌ها علاوه بر تهیه و پخت غذا و توزیع آن در مناطق جنگی در بخش پشت جبهه نیز فعالیت‌های زیادی داشتند؛ خیاطی و دوخت لباس برای رزمندگان، رختشویی لباس رزمندگان و ملحفه‌های بیمارستانی، جمع‌آوری کمک‌های مردمی، نگهداری و محافظت از مهمات و کمک در ساخت سنگرها ... و این نقش خستگی‌ناپذیر و تاثیرگذار زنان قهرمان تا بعد از جنگ مثل کتاب «لیلی منم» که پرستاری از یک جانباز 70 درصد قطع نخاع بود و همراهی همسر برای دفاع از حرم مثل کتاب «عطر پیراهن تو» ادامه دارد.

در مجموع چه قدر در کتاب‌هایتان از زوایای مختلف به نقش بانوان در دفاع مقدس و مقاومت پرداخته شده است؟

هنوز ابعاد بسیاری از نقش زنان در دفاع مقدس باقی مانده است که نیازمند به تحقیق و پژوهش در این زمینه است.

«ساعت شش کنار دریاچه مریوان»، «تا شهادت»، و «در کوچه‌های خرمشهر» از جمله کتاب‌هایی هستند که اولین خاطرات زنانه از جنگ را روایت می‌کنند و سپس در سال‌های اخیر نقش زنان از زوایای مختلف در کتاب‌های متعددی که اتفاقاً اکثر آنها توسط بانوان نوشته شده بیشتر پرداخته شد. چرا که زن‌ها به راحتی از احساسات و عواطف درونی‌شان سخن می‌گویند و جزئیات خاطرات را به خوبی بیان می‌کنند.

اکنون کتاب‌هایی داریم که نقش زنان در آن‌ها بسیار پر رنگ است، از جمله کتاب‌های مهم و تأثیرگذار «نیمه پنهان ماه» که به خاطرات همسران فرماندهان شهید پرداخته است، یا خاطرات مادران شهدا و خاطرات خودنوشت اشرف‌السادات مساوات (سیستانی) با نام «کنار رود خین» و «فرشته‌ای که بال نداشت» خاطرات فاطمه همایون‌مقدم از جمله آثار دیگر

است. بانوانی که یا خودشان در جنگ به اسارت درآمدند مانند کتاب «من زنده‌ام» خاطرات معصومه آباد و چند دختر اسیر دیگر و کتاب «نیمه راه» خاطرات خدیجه میرشکار، اولین زن اسیر ایرانی است که دو سال در اسارت دشمن بوده است.

همچنین کتاب «روزهای بی‌آینه» منیژه لشکری، همسر سرلشکر خلبان شهید آزاده حسین لشکری روایتی از یک زن است که شوهرش قدیمی‌ترین اسیر ایرانی است. خاطرات پرستاران حاضر در جنگ نمونه دیگری از روایت‌های زنانه است؛ مانند «خاطرات ایران» که به خاطرات ایران ترابی اشاره دارد و کتاب «راهی برای رفتن» که نقش زن امدادگر خانم بتول خورشاهی را بیان می‌کند، یا کتاب‌های «حوض خون» و «روزهای فراموش نشدنی» که از زنان پشتیبان جبهه می‌گوید و ... و همچنان این روایت‌ها ادامه دارند ...

هنوز ابعاد بسیاری از نقش زنان در دفاع مقدس باقی مانده است

این تصویر چه قدر کامل است؟

وضعیت نویسندگان در حوزه دفاع مقدس خوب است و علاقه‌مندان بسیاری در این زمینه وجود دارد؛ اما چالش مهمی که با آن مواجه هستیم معرفی نشدن بسیاری از کتب دفاع مقدسی است که اکثراً در چاپ اول می‌مانند و بازخورد آنچنانی برای مخاطب ندارند که ناشران باید فکری در این باره داشته باشند تا زحمات نویسندگان از بین نرود.

هنوز ابعاد بسیاری از نقش زنان در دفاع مقدس باقی مانده است که نیازمند به تحقیق و پژوهش در این زمینه است. به طور مثال نقش بسیاری از بانوان در اوایل جنگ که توی شهرهایشان ماندند تا از خانه و کاشانه‌شان دفاع کنند دیده نشده و یا بانوانی که در اسارت بودند و حوادثی که پشت سر گذاشتند ...

کدام بخش‌ها و چه فعالیت‌هایی مغفول و نادیده باقی مانده است؟

پیرو پاسخ سؤال قبل بهتر است این مورد را نیز اضافه کنم که حتی نقش بانوانی که فعالیت‌هایی از قبیل شستشو و کفن و دفن شهدا و حتی اطلاع رسانی به خانواده‌های آنان و همراهی‌شان در مراسم خاکسپاری و ... را برعهده داشتند دیده

نشده است و از این دست بسیار است.

درباره اهمیت اقتباس از آثار مکتوب شاخص دفاع مقدس برایمان بگویید؟

خب؛ باید گفت سهم فیلم‌های اقتباسی از کتب دفاع مقدس بسیار اندک است. با وجود اینکه در پی هر کتاب سال‌ها مصاحبه و تحقیق صورت گرفته و به حتم مسائل نظامی آن کارشناسی شده است. اینجاست که ضرورت اقتباس از چنین آثاری که پژوهش آن کامل و کارشناسی شده است، از اهمیت بالایی برخوردار است.

آثار خوب در بخش توزیع و تبلیغ موفق نبوده‌اند

ما کتاب خوب در حوزه دفاع مقدس کم نداریم، چرا از این کتاب‌ها به اندازه کافی اقتباس نشده است و ما فیلم کم داریم؟

به خاطر اینکه اکثر کارگردانان فرصت کافی برای مطالعه تمام این کتاب‌ها را ندارند و در نتیجه بعضی از کتاب‌های خوب مغفول باقی می‌مانند.

وضعیت نویسندگی در حوزه دفاع مقدس را چگونه می‌بینید و نویسندگان ما با چه مشکلاتی روبرو هستند؟

وضعیت نویسندگان در حوزه دفاع مقدس خوب است و علاقه‌مندان بسیاری در این زمینه وجود دارد؛ اما چالش مهمی که با آن مواجه هستیم معرفی نشدن بسیاری از کتب دفاع مقدسی است که اکثراً در چاپ اول می‌مانند و بازخورد آنچنانی برای مخاطب ندارند که ناشران باید فکری در این باره داشته باشند تا زحمات نویسندگان از بین نرود.

بانوان نویسند چه در سال‌های اخیر فعال تر شده‌اند؟ مشکلات آنها چیست؟

چون روایت‌های زنانه در زمینه دفاع مقدس بسیار است و بانوان نویسند را به نوشتن در این زمینه ترغیب می‌کند. مشکلات گاهی نداشتن تجربه برای بانوان نوقلمی است که دوست دارند درباره موضوع‌های دفاع مقدسی بنویسند؛ اما تجربه کافی ندارند.

آیا قائل به آشفته‌گی در حوزه نشر و ادبیات دفاع مقدس هستید که باعث نشر آثار بی کیفیت می‌شود؟

اکثر کتاب‌ها و داستان‌های من به نقش زنان در دفاع مقدس یا ادبیات پایداری مرتبط است، حال ممکن است این نقش در همان دوران دفاع باشد یا بعد از آن. حضور زنان قهرمان در کنار مردان از آنان قهرمان می‌پروراند.

بله بسیار زیاد

مهم‌ترین راهکار برای سر و سامان دادن به وضعیت تولید کتاب و آثار هنری در حوزه دفاع مقدس چیست؟

تربیت نویسندگان علاقه‌مند به این حوزه و توانمندسازی آن‌ها در تمام زمینه‌های مرتبط اعم از سوژه‌یابی، مصاحبه، تحقیق و پژوهش و آشنایی با مسائل نظامی و جغرافیای جنگ و عملیات‌ها، تدوین و تنظیم و ...

آثار تولید شده در حوزه دفاع مقدس بسیار زیاد است، و در این بین کتاب‌های شاخص متعددی منتشر شده که با معرفی و تبلیغ درست مورد استقبال خوب مخاطبان قرار گرفته و بارها تجدید چاپ و حتی به زبان‌های دیگر ترجمه شده‌اند، اما هنوز هستند آثاری که در بخش تبلیغ و معرفی و حتی توزیع موفق نبودند. از آنجا که نقش زنان بیش از این باید دیده شود بهتر است چنین آثاری توسط رسانه تبلیغ و به مخاطبان معرفی شوند.

انتهای پیام/

انتهای پیام/